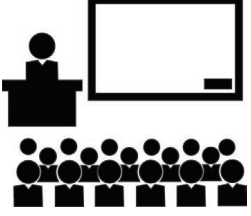

SORUMLULUK

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Sorumluluklarımı Biliyorum
2. Etkinlik-Sorumluluklarım
3. Etkinlik-Sorumlu Benim
4. Etkinlik-Kim Sorumlu?
5. Etkinlik-Söyleyeceğim Çok Şey Var
6. Etkinlik-Miras Değil Emanet

Okul İçi Etkinlikler

7. Etkinlik-Bir Damla Can
8. Etkinlik-Çevre Bilinci
9. Etkinlik-Sürdürülebilir Bir Dünya İçin

Okul Dışı Etkinlikler

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

10. Etkinlik-Ben de İnsanım
11. Etkinlik-Millî Kültür Savunucusu

Etkinliğin Amacı	Birey olarak sorumluluklarını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin kendisine, ailesine, okuluna ve öğretmenlerine, topluma, ülkesine, canlı ve cansız tüm varlıklara, yaratıcısına karşı sorumluluklarını fark edebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır ve metne yönelik sorunun cevaplanması sağlanır. Öğrenciler gruplara ayrılır. Sorumluluk değerinin farklı boyutlarına ilişkin rapor hazırlamaları, bu raporları sınıfta sunmaları ve kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI**1. Metni etkileşimli tahtada açınız, öğrencilerin okumasını ve soruyu cevaplama isteyiniz.**

Sorumluluk, bir kimsenin kendi davranışlarını veya yetki alanına giren herhangi bir olayın sonuçlarını üstlenmesi, mesuliyet alabilmesi ve yaptığı bir iş için gerektiğinde hesap verebilmesi durumudur. Sorumluluğun akıllı olma ve özgür iradesini kullanabilme şeklinde iki şartı bulunmaktadır. Canlılar içerisinde bu iki özelliğe sahip tek varlık insandır. İnsanın aklını kullanma yetisine ve özgür iradeye sahip olması onu sorumlu bir varlık kılmıştır. İnsan başta kendisine, yaratıcısına, insanlara, çevresindeki canlı ve cansız tüm varlıklara karşı sorumludur.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

a) Sizce sorumluluğun kaynağının akıl ve özgür irade olmasının sebebi nedir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

2. Öğrencileri yedi gruba ayırınız. Her grup için bir sözcü seçiniz. Grupların her birine numaralandırılmış konuları dağıtınız. Gruplardan sorumluluklarını ifade edecek bir rapor oluşturmalarını isteyiniz. Grupların hazırladığı raporları grup sözcüleri aracılığıyla sunmalarını sağlayınız.**1**

Kendime karşı görevlerim

5

Ülkeme karşı görevlerim

2

Aileme karşı görevlerim

6

Canlılara karşı görevlerim

3

Okulum ve öğretmenlerime karşı görevlerim

7

Yaratıcıma karşı görevlerim

4

Topluma karşı görevlerim

Sınıf İçi Etkinlik

1

SORUMLULUKLARIMI BİLİYORUM

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Sorumluluklarımın neler olduğunu bilirim.		
Sorumluluklarımı yerine getirmek için çabalarım.		
Sorumlu bir birey olmamın beni değerli kıldığına inanırım.		
Sorumluluklarımı yerine getirince mutlu olurum.		
Çevremdekileri sorumluluklarını yerine getirmeleri için teşvik ederim.		

Etkinliğin Amacı	Empati yaparak sorumluluklarının farkına varabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin empati yaparak sorumluluklarının farkına varabilmeleri ve duyarlı vatandaş olabilmelerini sağlamak için hazırlanmıştır. İkonlar ve açıklamalar etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden soruları cevaplamaları ve kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. İkonları ve açıklamaları etkileşimli tahtada açınız. İkonlarla ilgili açıklamaların öğrenciler tarafından okunmasını ve soruların cevaplanmasını sağlayınız.

Merhaba!

Kaldırımlara yapılan engelli şeridi benim ulaşımım için çok önemlidir. Aracınızı engelli şeridine park etmeniz benim gidecek yolumun kalmaması anlamına gelmektedir. Gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

1

Merhaba!

Yaşlılık nedeniyle gücüm azaldı, hızlı hareket edemiyorum. Otobüste bana yer verdiğiniz, karşıdan karşıya geçerken bana yardımcı olduğunuz ve saygı gösterdiğiniz için şimdiden teşekkür ederim.

2

Merhaba!

Görmediğim için önümdeki engeller tehlikeli olabilmektedir. Görme engelliler için yapılan yollara araç park etmediğiniz, var olan engelleri kaldırdığınız için teşekkür ederim.

3

Merhaba!

Sağlık açısından tuvalet temizliği çok önemlidir. Tuvaleti temiz tuttuğunuz için teşekkür ederim.

4

Merhaba!

Lütfen çöplerinizi çöp kutusuna atınız. Çevreye gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

5

Merhaba!

Piknik alanlarını temiz tutmak ve temiz bırakmak çok önemlidir. Çöplerinizi toplayarak piknik alanlarının temizliğine gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

6

Merhaba!

Bizler oyuncak değiliz. Bir süre sevip canınız sıkıldığında sokaklara bırakacağınız eşyalar da değiliz. Bizler can taşıyoruz. Haklarımıza gösterdiğiniz hassasiyet için teşekkür ederim.

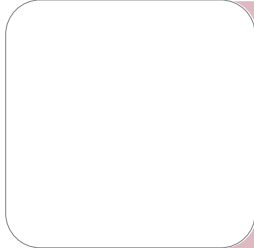
7

Merhaba!

Denizler, ırmaklar, göller benim doğal yaşam alanımdır. Suları kirletmediğiniz, yaşam alanlarımı korumaya hassasiyet gösterdiğiniz için teşekkür ederim.

8

9

Görsel 1

- Sizce ikonlarda ve açıklamalarında verilmek istenen ortak mesaj nedir?
- Boş bırakılan 9. kareye istediğiniz bir ikon belirleyiniz ve açıklamasını örneklerdeki gibi yazınız.

c) İkonlarla ilgili kısımlara sorumluluklarınızı ve hislerinizi birer cümleyle ifade ediniz.

No	İkon	Sorumluluklarım	Hislerim
1	Yürüme engelli		
2	Yaşlılar		
3	Görme engelli		
4	Tuvaletler		
5	Çöp kovası		
6	Piknik alanları		
7	Hayvanlar		
8	Denizler		
9			

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Engelli bireylere ve çevreme karşı sorumluluklarımın farkındayım.		
Canlı ve cansız tüm varlıklara karşı sorumluluklarımı yerine getirmeye istek duyarım.		
Sorumlu birey olmanın beni değerli kıldığına inanırım.		
Sorumluluklarımı yerine getirince mutlu olurum.		
Çevremdekileri sorumluluklarını yerine getirmeleri için teşvik ederim.		

Etkinliğin Amacı	Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik öğrencilerin; kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenebilmeleri üzerinedir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerin kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin metni okumasını ve soruları cevaplamasını sağlayınız.

İnsanların günlük hayatlarının önemli bir bölümü evlerinin dışında, ortak yaşam alanları ve kamuya ait mekânlarda geçmektedir. Bu nedenle, günlük hayat tecrübesinin daha verimli ve daha konforlu yaşanabilmesi için bu alanların ve kamuya ait malların korunması gerekmektedir. Ayrıca ortak yaşam alanlarının temiz ve sağlam tutulması tüm vatandaşların ortak sorumluluğudur.

Kamu hizmetlerinden yararlanmak bütün vatandaşların hakkıdır. Herkesin bu hakkını kullanabilmesi, kamu mallarının korunması ve sağlam kalmasıyla mümkündür. Türkiye’de kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında görevli birçok kurum ve personel bulunmaktadır ancak bu görevi sadece ilgili kurum ve personelle sınırlandırmak doğru değildir. Kamudan hizmet alan ve ortak yaşam alanlarını kullanan herkes, bu konuda en az yetkili personel kadar sorumludur. Bu konuda Gazi Mustafa Kemal Atatürk de "Herkesin polisi kendi vicdanıdır fakat polis vicdanı olmayanların karşısındadır." demiştir. Bu anlamda sorumluluk öncelikle insanların kendi vicdanlarında bulunmalıdır. Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunması, İslam dinine göre de kul hakkıdır. Bu açıdan bakıldığında bu sorumluluğun yerine getirilmesi aynı zamanda dinî bir gerekliliktir.

<https://www.egm.gov.tr/ataturkun-turk-polisi-ile-ilgili-sozleri>

- Sizce kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmaması ne gibi sonuçlara yol açabilir? Tartışınız.*
- Ortak yaşam alanlarının korunmasında görev alan kurum ve personeller varken vatandaşlardan da bu konuda sorumluluk almalarını beklemenin nedenleri neler olabilir?*
- Siz yetkili olsaydınız vatandaşların kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında daha duyarlı olmaları için neler yapardınız? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.*
- Kültürümüzde ve İslam dininde yer alan "kul hakkı" kavramının kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında ne tür etkileri vardır? Gereçleriyle açıklayınız.*

SORUMLU BENİM

3

Sınıf İçi Etkinlik

- d. Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün "Herkesin polisi kendi vicdanıdır fakat polis vicdanı olmayanların karşısındadır." sözünden hareketle sorumluluk değerini ifade eden bir metin yazınız. Yazdığınız metni sınıf arkadaşlarınızla paylaşınız.

"Herkesin polisi kendi vicdanıdır fakat polis vicdanı olmayanların karşısındadır."

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenirim.		
Kamu mallarının ve ortak yaşam alanlarının korunması hususunda arkadaşlarımı uyarırım.		
Kendime ve topluma karşı görevlerimi yerine getirmede istekli olurum.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılmasında sorumluluklarımı yerine getiririm.		
Kendime, aileme ve ülkeme karşı görevlerimi yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Kişinin duygu, düşünce ve davranışlarından kendisinin sorumlu olduğunu kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik öğrencilerin duygu, düşünce ve davranışlarından kendilerinin sorumlu olduklarını kavrayabilmeleri ve davranışlarının başkaları üzerindeki etkisini değerlendirebilmeleri için geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları ve soruları cevaplamaları, kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtadan açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Metne ilişkin soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Dilek Hanım, sunum yapmak üzere davet edildiği yönetim kurulu toplantısına yetişmek için aracını mümkün olduğunca hızlı kullanıyordu. Trafik ışıklarına yaklaştığında önündeki aracın sürücüsünün yavaşladığını fark etti. Kendisi yavaşlamadan aracının ışıklarını yakıp söndürerek önündeki araç sürücüsünü aynı hızla devam etmesi için uyardı. Bu sırada trafik ışıkları değişti ve önce sarı, sonra kırmızı ışık yandı. Öndeki araç sürücüsü durduğunda Dilek Hanım ani bir şekilde frene bastı. Araç büyük bir gürültü çıkararak güçlükle durdu. Dilek Hanım, "kırmızı ışığa yakalanmasını" önündeki sürücünün acemiliği olarak değerlendirdi ve çok sinirlendi. Onun durması nedeniyle toplantıya geç kalacağını düşündü ve bir süre bekledikten sonra sinirlerine hâkim olamayarak kornaya bastı. O sırada aracının ses sorununu çözmeye odaklanan öndeki sürücü kornayı duyunca yeşil ışık yandığını düşünerek aracını hareket ettirdi. Aracın hareket etmesinden hemen sonra ana yoldan geçmekte olan araçların fren sesleri duyuldu ve ardından bir çarpışma sesi... Kaza yüzünden iyice tıkanan trafik nedeniyle Dilek Hanım'ın toplantıya yetişmesi artık mümkün değildi. Herkes kazanın sadece maddi hasarla atlatılmasına sevinirken Dilek Hanım, acemi bir sürücü yüzünden yetişemediği toplantı için hayıflanıyordu.

Görsel 1

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

- Dilek Hanım'ın kazadan ve toplantıya yetişememesinden önündeki araç sürücüsünü sorumlu tutmasının nedenleri neler olabilir?
- Size göre kazanın sorumlusu kimdir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Dilek Hanım nasıl bir tutum sergileseydi yaşanan bu kazayı ve gecikmeyi engelleyebilirdi?
- Dilek Hanım'a davranışı ile ilgili neler söylemek istersiniz?
- Verilen bu hikâyeden çıkardığınız sonuç nedir? Arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Duygu, düşünce ve davranışlarımı kontrol etmem gerektiğini bilirim.		
Karar ve davranışlarımın kendim/başkalarının üzerindeki etkilerini ve sonuçlarını değerlendiririm.		
Karar ve davranışlarımın sonuçlarını üstlenirim.		
Sosyal sorumluluk davranışlarıyla daha iyi bir dünya için çaba harcarım.		
Ortak yaşam alanlarına ilişkin sorumluluklarımı üstlenirim.		

Etkinliğin Amacı	Doğal çevrenin korunması için sorumluluk alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin çevre sorunlarına karşı sorumluluklarını fark edebilmeleri için hazırlanmıştır. Sınıf gruplara ayrılarak öğrencilerin verilen konular üzerinde düşünmeleri ve konuşma yapmaları sağlanır. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Mikrofon ya da mikrofonu temsil edebilecek bir nesne.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Öğrencileri beş gruba ayırınız. Grupların bir yazman ve bir sözcü seçmelerini sağlayınız. Gruplara rolleri dağıtınız. Rollere göre öğrencilerin hazırlanmaları için yeterli süre veriniz. Bu sürede bir konuşma metni hazırlamalarını isteyiniz. Sözcülerin sırayla sınıfın önüne çıkıp rollerini tanıtmalarını ve "Çevrenin Korunmasında Sorumluluklarımız" temalı konuşmalarını yapmalarını sağlayınız.

a) Marmaris'in bir köyünde yaşıyorsun. Bütün hatıralarının geçtiği köyün bir anda gözlerinin önünde kül olduğunu gördün. "Ormanlarımız Yanmasın" kampanyası kapsamında Türkiye Büyük Millet Meclisine davet edildin. Milletvekillerine hitap edecek 10 gençten birisin. "Benim Sadece Köyüm Yanmadı" başlıklı bir konuşma yapman bekleniyor. Neler söyledin?

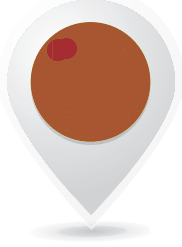
b) Meriç Nehri kenarında yaşayan, çiftçilikle geçinen bir ailenin ferdisin. Nehrin sürekli kirlendiğini, tarlaların kirlilik nedeniyle sulanamaz hâle geldiğini görüyorsun. Birleşmiş Milletler Çevre Konferansı'nda konuşma hakkı elde ettin. "Suyu Kirletmek Hayatı Kirletmektir" başlıklı bu çalışmada her ülkenin temsilcisinin bulunduğu katılımcılara hitaben bir konuşma yapman istendi. Neler söyledin?

c) Çanakkale'nin Gelibolu ilçesinde balıkçılıkla hayatını sürdüren bir gençsin. Marmara Denizi'nin kirlenmesi balıkçıların geçim şartlarını zorlaştırdı. Türkiye Yüzme Federasyonunun düzenlediği serbest stil kategorisinde birinci oldun. Mikrofon sana uzatıldı. Marmara Denizi'ndeki kirliliğe dikkat çekmek için bir fırsat buldun. Ne söyledin?

ç) Van'ın Erciş ilçesinde yaşayan ve temiz bir Van Gölü için sorumluluk hisseden bir gençsin. Van Gölü'nün sularının çekilmesiyle kirliliğin büyük boyutlara ulaştığı ortaya çıktı. Sen de Van Gölü'nün doğal yöntemlerle temizlenmesi konusunda bir proje hazırlayıp TEKNOFEST'e katıldın ve birinci oldun. Sana ulusal bir kanal tarafından mikrofon uzatıldı. Van Gölü'ndeki kirliliğin biyolojik çeşitliliğe etkisi konusuna dikkat çekmek için büyük bir fırsat eline geçti. Ne söyledin?

d) Rize Çamlıhemşin'de yaşayan, çocukluğunun büyük bir kısmı Ayder Yaylası'nda geçen bir gençsin. Ayder Yaylası'nda doğal çevrenin bozulduğunu gözlemliyorsun. "Bu konuda neler yapabilirim?" diye araştırma içindeyken üniversiteye giriş sınav sonuçları açıklandı ve Türkiye birincisi oldun. Bütün mikrofonlar sana uzatıldı. Neler söyledin?

Sınıf İçi Etkinlik

5

SÖYLEYECEĞİM
ÇOK ŞEY VAR

2. Konuşmaların ardından sözcülere ve dinleyicilere neler hissettiklerini ve düşündüklerini sorunuz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Doğal yaşamın korunmasının her bir bireyin sorumluluğu olduğuna inanırım.		
Sosyal sorumluluk davranışlarıyla daha iyi bir dünya için çaba harcarım.		
Ülkeme ve gezegenimize karşı görevlerimi yerine getiririm.		
Çevrenin korunması konusunda gönüllü çalışmalara katılmada istekli olurum.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılması gerektiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Çevreye karşı sorumluluklarını yerine getirmenin önemini yorumlayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin gezegenimize karşı sorumluluklarının farkına varmasını sağlamak için düzenlenmiştir. Görseller etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden görselleri incelemeleri ve soruları cevaplamaları istenir. Doğa konusunda farkındalık oluşturmak için afiş hazırlamaları ve kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görselleri etkileşimli tahtada açarak öğrenciler tarafından incelenmesini sağlayınız. Soruları görsellerden hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

MİRAS DEĞİL EMANET

Görsel 1

Görsel 2

Görsel 3

Görsel 4

- a) Görseller size neyi çağrıştırdı? Düşüncelerinizi söyleyiniz.
- b) Görsellerle ilgili hissettiklerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- c) İnsanların çevreye karşı sorumlulukları nelerdir? Arkadaşlarınızla tartışınız.
- ç) Arkadaşlarınızla çevrenizi bilinçlendirmek amacıyla doğal hayatın korunmasına yönelik bir afiş hazırlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Yaşadığımız çevreye karşı sorumluluklarımın farkındayım.		
Çevremizi korumak için alınması gereken önlemlerin gerekliliğine inanırım.		
Çevre bilincini yerleştirmek için yürütülen sosyal sorumluluk projelerinde görev almayı istekli olurum.		
Kaynakların verimli kullanılması konusunda sorumluluklarımı fark ederim.		
Doğal alanların korunmasında her bireyin sorumluluk alması gerektiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Sosyal sorumluluk ve yardımlaşma bilincini geliştirebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerde sosyal sorumluluk bilincini geliştirmek üzere hazırlanmıştır. Video ve metin etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerin metni okumaları, soruları cevaplamaları, sonrasında kan bağıışı ile ilgili bir kampanya düzenlemeleri sağlanır. Kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Karekodu verilen videoyu ve metni etkileşimli tahtada açınız. (Karekodu okutmadan önce EBA'ya giriş yapınız.)

Yardımsseven Olmak Kanımızda Var!

Kan, geçmişten günümüze sağlığın ve yaşamın temel simgesidir. Kan, gönüllü vericilerin bağıışı ile elde edilmesi nedeni ile kaynağı sınırlı olan ve değerli bir tedavi aracıdır (1). Yılda birkaç kez yapılacak olan kan bağıışı birçok insana yaşam umudu olabilir. Her gün çeşitli kazalar ve yaralanmalar meydana gelmekte, ameliyatlar gerçekleştirilmektedir. Ayrıca lösemi ve kanser hastaları ile düzenli kan verilmesi gereken Akdeniz anemisi gibi hastalar da kan ürünlerine ihtiyaç duyarlar. Bu noktada, kan ihtiyacı hayati önem taşır (2). Kan bağıışı, sadece tıbbi ve teknik konularla değil aynı zamanda bireylerin yardımseverlik ve sorumluluk değerlerinin bir yansıması şeklinde iyi niyetli davranışlarının sonucu olarak açıklanmaktadır (3). Ama maalesef herkes kan bağıışı konusunda yeterli düzeyde duyarlılık göstermemektedir. İnsanların kan bağıışında bulunmama nedeni bu konudaki bilgi ve motivasyonunun düşük olmasıdır. Bir diğer durum ise "Birisi verir.", "Şu an işim var.", "Sonra veririm." gibi ihmal ve iş yoğunluğuna dayanan nedenler olarak ifade edilebilir. Unutulmamalıdır ki verilecek her bir kan bağıışını bekleyen onlarca hasta ve hasta yakını bulunmaktadır.

(1) Kan Bağıışı. <https://www.kanver.org>. Kongre Bildiri Kitabı

(2) <http://www.tphd.org.tr/yeni-tip-koronavirus-salgini-sirasinda-kan-bagisinin-onemi/>

(3) Şengül Hablemitoğlu, Yasemin Özkan & Filiz Yıldırım, Bir Fedakâkarlık Örneği Olarak "Kan Bağıışı"

2. Öğrencilerin video ve metinden hareketle soruları cevaplamasını isteyiniz.

- a) Kan bağıışında bulunmak neden önemlidir? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- b) Kan bağıışı konusunda insanları bilinçlendirmek için neler yapılmalıdır? Tartışınız.
- c) Kan bağıışı konusunda yeterli düzeyde hassasiyetin olmamasının ne gibi sonuçları olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. Öğrencileri okul olarak bir kan bağıışı kampanyası organize etmeleri konusunda yönlendiriniz. Bu kampanya sürecinde takip etmeleri için aşağıdaki görev basamaklarını veriniz ve öğrencilere rehberlik ediniz. Bu görevi tamamlamaları için bir ay çalışma süresi veriniz.

Sıra No	Görev Basamakları	Tamamlandı	Tamamlanmadı
1	Ekip kur / Ekibe katıl.	☐	☐
2	İş-eylem planı hazırla.	☐	☐
3	Gerekli irtibatları yap ve izinleri al.	☐	☐
4	Çalışma için Kızılay'dan randevu al.	☐	☐
5	Afiş hazırla.	☐	☐
6	Sınıflarda sunu yap.	☐	☐
7	Çevreni harekete geçir.	☐	☐
8	Sosyal medyadan içerik üret ve bu içerikleri paylaş.	☐	☐
9	Hazırladığın afişleri ve Kızılay afişlerini as.	☐	☐
10	Kan bağıışı günü çalışmalarını organize et.	☐	☐

4. Öğrencilerle sürece yönelik değerlendirme çalışması yapınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Kan bağıışının önemini bilirim.		
Kan bağıışı konusunda yürütülen kampanyalara destek olurum.		
Kan bağıışının toplumsal bir sorumluluk olduğuna inanırım.		
Sosyal sorumluluk davranışlarıyla daha iyi bir dünya için çaba gösteririm.		
Başkalarının iyiliği, refahı için çaba sarf ederim.		

Etkinliğin Amacı	Çevreyle ilgili sorumluluklarının farkına varabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, plastik kullanımına dikkat çekerek öğrencilerin çevreye karşı sorumluluklarının farkına varmaları ve ambalaj atıklarının geri dönüşüme kazandırılması konusunda istekli olmaları için hazırlanmıştır. Karekodu verilen plastik atık temalı tanıtım filmi etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerle değerlendirme yapılır. Öğrenciler gruplara ayrılarak okul içinde gerçekleştirecekleri görevler öğrencilere dağıtılır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta, geri dönüşüm kutuları.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Karekodu verilen filmi etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere izletiniz. Öğrencilerin sınıfla birlikte filmi değerlendirmesini sağlayınız.

- a) İzlediğiniz plastik atık temalı tanıtım filmi hakkında ne düşünüyorsunuz?
 - b) Filmde verilmek istenen mesaj sizce nedir? Tartışınız.
 - c) İzlediğiniz filmde sizi en çok etkileyen sahneyi arkadaşlarınızla paylaşınız.
 - ç) Filme göre çevreye gelişigüzel atılan atıkların deniz canlılarının yaşam alanlarına etkileri nelerdir?
 - d) Bu filmi siz çekecek olsaydınız filme neleri eklemek ya da filmde neleri çıkarmak isterdiniz? Neden?
2. Sınıfı üç gruba ayırınız. Öğrencilerden yönerge doğrultusunda ambalaj atıklarının çevreye etkileri ve geri dönüşümü ile ilgili sunu, afiş ve slogan hazırlamalarını isteyiniz.
 3. Birinci gruptaki öğrencilere ambalaj atıklarının çevreye etkileri ile ilgili sunu hazırlama görevi veriniz.
 4. İkinci gruptaki öğrencilere ambalaj atıklarının geri dönüşümü ile ilgili sunu hazırlama görevi veriniz.
 - Hazırlanan sunuların beş dakikayı aşmayacak şekilde planlanması gerektiğini belirtiniz.
 - Geri dönüşümle ilgili hazırlanan sunuda ailede, okulda ve yaşanan çevrede yapılması gerekenlerle ilgili bilgilendirici veriler olması gerektiğini ifade ediniz.
 5. Üçüncü gruptaki öğrencilere geri dönüşümle ilgili resim, slogan ve afiş hazırlama görevlerini veriniz.
 6. Okul idaresi ile iş birliği yaparak öğrencilerin hazırladığı resim, slogan ve afişlerin okulda uygun yerlerde sergilenmesini sağlayınız.
 7. Okul idaresi ve ilgili kuruluşlarla iş birliği içerisinde okulda uygun yerlere geri dönüşüm kutularının konmasını sağlayınız.
 8. Grupların sunularını okul idaresinin uygun gördüğü bir zamanda okuldaki tüm öğrencilere sunmalarını sağlayınız.
 9. Çalışma sürecini öğrencilerle birlikte değerlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Çevreye karşı sorumluluklarımın farkına varırım.		
Ambalaj atıklarını geri dönüşüme göndermem gerektiğini bilirim.		
Çevreyi korumak ve ambalaj atıklarını geri dönüşüm kutularına atmak için istekli olurum.		
Çevreye karşı sorumlu bir birey olmamın beni değerli kıldığına inanırım.		
Ortak yaşam alanlarının korunmasında sorumluluk üstlenirim.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılmasında sorumluluklarımı yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Küresel ısınma konusunda farkındalık oluşturabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik küresel ısınma ve iklim değişikliği konusunda öğrencilerin bilinçlenmeleri ve sorumluluklarını fark etmeleri için tasarlanmıştır. Etkileşimli tahtada açılan metin öğrenciler tarafından okunur. Öğrencilere panel konuları dağıtılır. Okul içi ortamda etkinliğin gerçekleştirilmesi sağlanır. Öğrencilerden kontrol listesini doldurmaları istenir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere okutunuz.

Görsel 1

Yeryüzünü saran atmosfer, tarım alanlarında görülen sera gibi bir işleve sahiptir. Yeryüzüne ulaşan güneş ışınlarının neredeyse yarıya yakını, yeniden yeryüzünden atmosfere yansır. Atmosfer; sera gazı olarak nitelendirilen karbondioksit, metan, su buharı, ozon, azot oksit gibi gazlar sayesinde yeryüzünden atmosfere yansıyan güneş ışınlarını tutarak bir kısmını tekrar yeryüzüne yansıtır. Bu yansıma sayesinde Dünya üzerindeki ortalama sıcaklık biyolojik hayatın devam etmesini sağlayacak ısı düzeyinin ortalama 15°C olmasına neden olur. Sera gazları atmosferde tutunmasaydı iklim bilimcilerin hesaplamalarına göre Dünya'nın ortalama sıcaklığı -18°C seviyesinde olurdu ki bu da biyolojik hayatı çok zor kılardı. Atmosferde görülen sera gazlarının bu doğal etkisine "sera gazı etkisi" adı verilmektedir. Sera gazı etkisinin küresel ısınmada, küresel ısınmanın da iklim sistemlerinin değişiminde önemli bir rolü vardır. İnsanların Dünya üzerinde yapmış olduğu değişim sera gazı etkisini artırmaktadır. Bu durum ise doğal yaşamı olumsuz etkilemektedir.

https://www.wwf.org.tr/ne_yapiyoruz/iklim_degisikligi_ve_enerji/iklim_degisikligi/

2. Öğrencilere panel konularını dağıtınız. Hazırlanmaları için bir hafta süre veriniz.

Panel Konuları		
Küresel ısınmanın sebepleri nelerdir?	Küresel ısınmanın sonuçları nelerdir?	Küresel ısınmayı azaltmak ya da durdurmak için ne gibi tedbirler alınması gerekmektedir?

3. Panel bitiminde öğrencilerle "BEN NELER YAPMALIYIM?" etkinliğini gerçekleştiriniz. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

BEN NELER YAPMALIYIM?

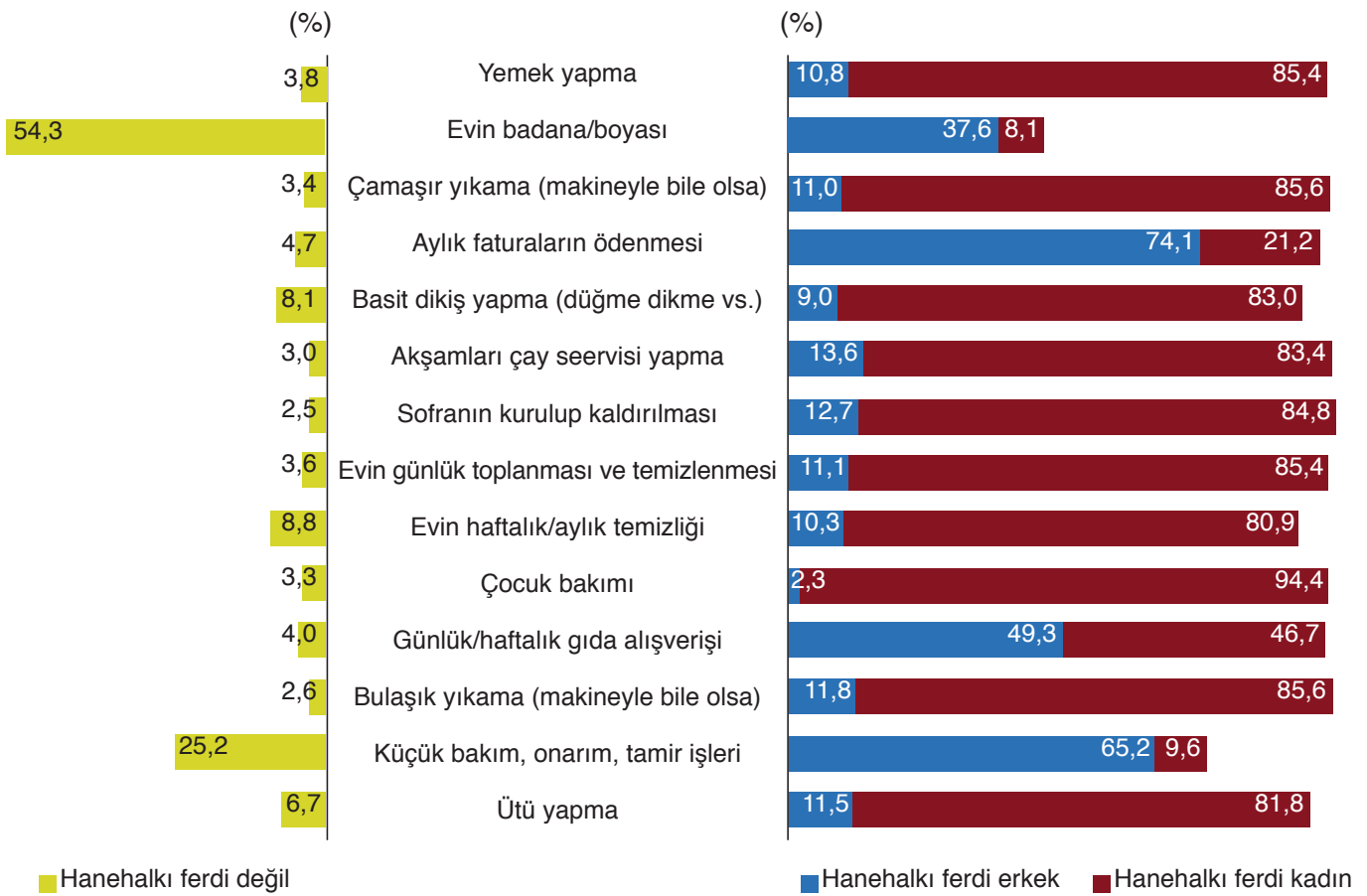
- Ulaşımında toplu taşıma araçlarını tercih etmeliyim **çünkü...**
- Geri dönüştürülebilir atık malzemeleri geri dönüşüm kutusuna atmalıyım **çünkü...**
- Çalıştırmadığım elektrikli cihazların fişini çekmem gerekiyor **çünkü...**
- Suyu olabildiğince tasarruflu kullanmam gerekiyor **çünkü...**
- Ağaç dikme etkinliklerine mutlaka katılmalıyım **çünkü...**

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Küresel ısınmanın önlenmesi için sorumluluklarımın bilincine varırım.		
Küresel ısınmanın etkilerinin azaltılabilmesi için çevremdekileri uyarmanın sorumluluğum olduğuna inanırım.		
Küresel ısınma ile iklim değişikliği arasında nasıl bir ilişki olduğunu bilirim.		
Geri dönüşebilen atık malzemeleri geri dönüşüm kutusuna atarım.		
Çevrenin korunması ve kaynakların verimli kullanılmasında sorumluluklarımı yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Aile içerisinde sorumlulukların paylaşılmasının önemini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilere grafikten hareketle aile içinde üzerlerine düşen sorumlulukların neler olabileceği konularında farkındalık kazandırmak için tasarlanmıştır. Grafik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden grafiği incelemeleri ve soruları cevaplamaları, uygulamayı gerçekleştirmeleri ve bu bağlamda metin yazmaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra kontrol listesini doldurmaları sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

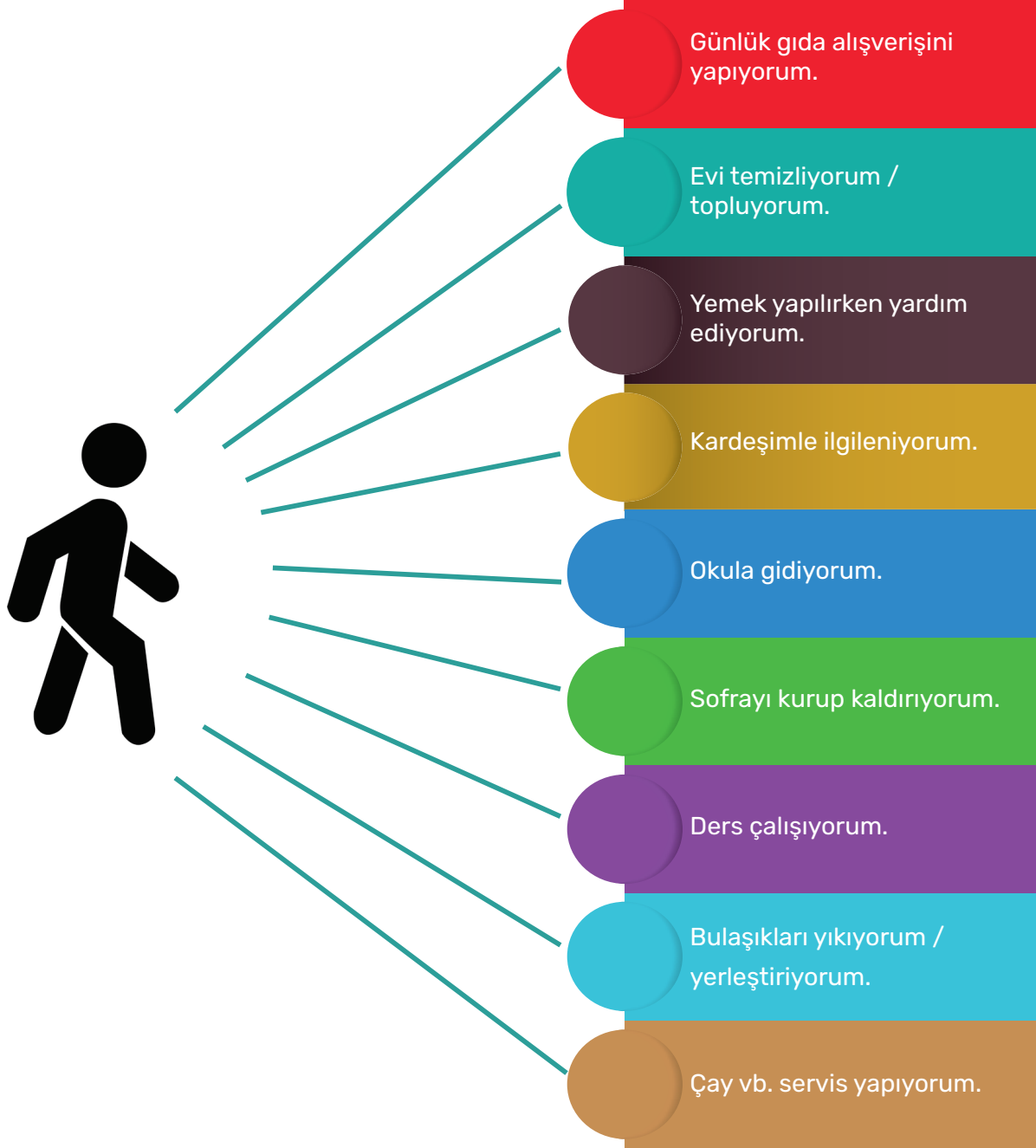
ETKİNLİĞİN UYGULANMASI
1. Grafiği etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemesini ve soruları cevaplamaını sağlayınız.

Grafik 1

- Grafikte verilen aile içi sorumluluk dağılımını yorumlayınız.
- Aile içinde sorumlulukların bu şekilde dağılımının nedenleri neler olabilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- Dağılımın hakkaniyetli olduğunu düşünüyor musunuz? Nedenleri ile değerlendiriniz.

2. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin bir hafta boyunca bu görevleri yerine getirmelerini ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 2

- a) Bir haftalık süreçte yaşadıklarınızı sınıfta arkadaşlarınızla değerlendiriniz.
- b) Sorumlulukların tüm bireylerce eşit olarak paylaşıldığı demokratik bir aile yapısının önemine ve bu konuda kendi ailenizden başlayarak neler yapılması gerektiğine dair düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ailede sorumlulukların adil olarak paylaşılması gerektiğini kabul ederim.		
Aile içinde sorumluluklarımı yerine getiririm.		
Arkadaşlarımı aile içi sorumluluklarını yerine getirmeleri konusunda teşvik ederim.		
Sorumlulukların paylaşılmasının ailede mutluluğu artıracığına inanırım.		
Kendime ve aileme karşı görevlerimi yerine getiririm.		

Etkinliğin Amacı	Türk dilinin korunması ve yaşatılması için sorumluluk alabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin Türkçeyi doğru kullanıp yaşatabilmeleri için sorumluluk almaları amacıyla geliştirilmiştir. Metinler ve bilgi grafiği etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metinleri okumaları ve soruları cevaplamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Oktay Sinanoğlu

TÜRKÇE ÂŞIĞI, MİLLÎ KÜLTÜR SAVUNUCUSU

"Dünyanın En Genç Profesörü" ünvanını 26 yaşındayken alan ve "Türk Einstein" olarak adlandırılan Prof. Dr. Oktay Sinanoğlu, moleküler biyoloji, kimya ve matematik ile Türkçe alanlarındaki çalışmalarıyla biliniyor.

Bazı Eserleri

- Adam
- Bye Bye Türkçe
- İlerisi İçin
- Dayatmalar Kabusu
- 2050'ye 5 Kala: Dünyanın 105 Yıllık Tarihi
- Yeni Bilim Ufukları
- Göçmen Hamamı
- Hedef Türkiye
- Ne Yapmalı

- Nobel Kimya Ödülü'ne iki kez aday gösterilen Sinanoğlu, canlılara biyolojik kimliğini veren DNA'ların şifresini çözerek bilinmeyen türden canlılar oluşturmanın teorisini kurdu.
- Çok sayıda konferansa katılan Sinanoğlu, buralarda Türkçe eğitimin önemine işaret ederek kültür sömürgeciliği tehlikesine vurgu yaptı.
- Oktay Sinanoğlu, bilimsel çalışmaların yanı sıra hayatı boyunca Türkçe ve millî kültürün korunması için de çaba sarf etti.

1935
Babası Nüzhet Haşim Sinanoğlu'nun Türkiye Başkonsolosluğunda görev yaptığı İtalya'nın Bari kentinde doğdu.

1953
Ankara'da Türkiye Eğitim Derneğinin (TED) Yenişehir Lisesini birincilikle bitiren Sinanoğlu, TED tarafından Amerika'ya burslu kimya mühendisliği eğitimi için gönderildi.

1956
ABD'de, Kaliforniya Üniversitesi (Berkeley) Kimya Mühendisliğini birincilikle bitirdi.

1957
Massachusetts Teknoloji Enstitüsünden de birincilikle mezun olarak yüksek kimya mühendisi oldu.

1959
Berkeley'de "Kuramsal Kimya" üzerine doktora yaptı. İki yılda tamamladığı doktorası süresince ABD Atom Enerjisi Merkezinde araştırmalarda bulundu.

1961
Harvard ve Yale üniversitelerinde genç yaşta dersler veren Sinanoğlu, yeni buluşlarını verdiği dersler ve yayınlarıyla dünyaya tanıttı. 26 yaşında profesör olan Sinanoğlu, Türkiye'de de kuramsal kimyanın gelişmesinde öncülük etti.

1973
Almanya'nın en önemli ödüllerinden biri olan "Aleksander Von Humboldt Bilim Ödülü"nü kazanan ilk kişi oldu.

1975
Japonya'nın "Uluslararası Seçkin Bilim Ödülü"nü kazandı ve aynı yıl özel kanunla kendisine "Türkiye Cumhuriyeti Profesörü" unvanı verildi.

2015
Oktay Sinanoğlu, 19 Nisan'da ABD'nin Miami kentinde, solunum yetmezliğine bağlı olarak tedavi gördüğü hastanede yaşama veda etti. Naaşı Türkiye'ye getirilen Sinanoğlu, İstanbul'da Karacaahmet Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Görsel 1

- Oktay Sinanoğlu'nun hayatını bireyin kendisine, ailesine ve ülkesine karşı sorumlulukları bağlamında değerlendiriniz.*
- Oktay Sinanoğlu'nun bilime olan katkılarını insanlığa karşı sorumluluk bağlamında değerlendiriniz.*
- Türk dilinin korunmasının ve gelecek kuşaklara aktarılmasının önemini ülkemize karşı görev ve sorumluluklarımız bağlamında değerlendiriniz.*

2. Öğrencilerin metni okumalarını ve soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Oktay Sinanoğlu, bilimsel çalışmaların yanı sıra hayatı boyunca Türkçe ve millî kültürün korunması için de çaba sarf etmiştir. Çok sayıda konferansa katılan Sinanoğlu, buralarda Türkçe eğitimin önemine işaret ederek kültür sömürgeciliği tehlikesine vurgu yapmıştır. Sinanoğlu, bilim adamı sorumluluğuyla Türkçenin dünya dilleri arasında bilim dili olmaya en uygun dillerden biri olduğunu dile getirmiştir. Bye Bye Türkçe adlı kitabında Türkçenin yabancı dillerin istilasına altında olduğunu söylemiş ve bazı yabancı kelimelere karşı Türkçe karşılıklar önermiştir.

<https://www.aa.com.tr/tr/turkiye/oktay-sinanoğlu-türkçe-asıgı-millî-kültür-savunucusu/2213236> (Düzenlenmiştir.)

- Oktay Sinanoğlu'nun bazı yabancı kelimelere karşı önerdiği Türkçe kelimeler verilmiştir. Bu kelimelere yönelik önerilerinizi yazınız.*

Yabancı Dilden Alınan Kelimeler	Oktay Sinanoğlu'nun Önerileri	Önerileriniz
İnternet	Örütbağ	
Psikoloji	Ruhbilim	
Üniversite	Evrenkent	
Petrol	Neft	
Fast food	Hızlı yemek	
Biyoloji	Dirilbilim	
Turist	Gezgin	
Tren	Hızlı katar	
Fakülte	Bölümce	
Cafe	Çay evi/kahvehane	
Turizm	Gezim	
Medya	Basın-yayın	

Oktay Sinanoğlu, Bye Bye Türkçe. (Düzenlenmiştir.)

- Türk dilinin korunması ve yaşatılmasında bireysel sorumluluklarımız nelerdir? Sınıfça tartışarak bireysel görev listesi hazırlayınız.*

-
-
-
-
-

3. Öğrencilerden verilen görevleri yerine getirmelerini isteyiniz.

- Dilimizde sıkça kullanılan, yabancı dillerden alınmış on kelimeye Türkçe öneriler yazınız. Bu önerileri Türk Dil Kurumuna (<https://www.tdk.gov.tr/icerik/diger-icerikler/yabanci-sozlere-karsiliklar-teklif-et/>) teklif ediniz.
- Tamamen Türkçe kelimeler kullanarak dili korumak ile ilgili bir deneme yazınız. Yazdığınız denemeyi ve yazarken Türkçesini aradığınız kelimeleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Ülkeme ve kültürüme karşı sorumluluklarım olduğunu bilirim.		
Türk dilini korumak ve yaşatmak için üzerime düşen görevi yerine getiririm.		
Dilin yaşatılmasında ve aktarılmasında toplumun her ferdinin sorumlu olduğuna inanırım.		
Dili korumanın geleceği korumaya yönelik bir görev olduğunu düşünürüm.		
Dilin korunmasının millî kültürü korumada çok önemli olduğunu düşünürüm.		